

1990. évi LXIV. törvény

a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról

I. fejezet

A választójog

1. § (1) A választópolgár a választójogát szabad elhatározása alapján gyakorolja.
(2) A választópolgár lakóhelyén vagy - ha lakóhelye mellett legkésőbb a választás kitűzését megelőző napig tartózkodási helyet is létesített - bejelentett tartózkodási helyén választhat.
(3) A választópolgár bármely választókerületben választható.

2-3. §

II. fejezet

A választók nyilvántartása

4-7. §

III. fejezet

Választókerületek, szavazókörök

8. § A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település - kislistás választási rendszerben (42. §) - egy választókerületet alkot, amelyben a képviselők száma

- a) 100 lakosig 3,
- b) 600 lakosig 5,
- c) 1 300 lakosig 7,
- d) 3 000 lakosig 9,
- e) 5 000 lakosig 11,
- f) 10 000 lakosig 13.

9. § (1) A 10 000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületben a képviselőket vegyes választási rendszerben (43-45. §) választják.

(2) Az egyéni választókerületek és a kompenzációs listás mandátumok száma:

- a) 25 000 lakosig 10 egyéni választókerület és 7 listás mandátum;
- b) 50 000 lakosig 14 egyéni választókerület és 9 listás mandátum;
- c) 60 000 lakosig 15 egyéni választókerület és 10 listás mandátum;
- d) 70 000 lakosig 16 egyéni választókerület és 11 listás mandátum.

(3) Minden további 10 000 lakos után eggyel nő az egyéni választókerületben, és minden további 15 000 lakos után eggyel nő a kompenzációs listán választott képviselők száma.

10. §

11. § (1) A választópolgárok Budapest főváros közgyűlésének 66 tagját közvetlenül, listán választják meg. Ez esetben Budapest főváros egy választókerületet alkot.

(2) A megyei közgyűlési választás tekintetében minden megyében két választókerület van, külön a 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú, és külön a 10 000-nél több lakosú települések számára.

12. §

IV. fejezet

A választási szervek

13-22. §

V. fejezet

A választási kampány

23-24. §

VI. fejezet

Az ajánlás

25. § (1)

(2) A választópolgár jelölési fajtánként csak egy jelöltet, illetőleg listát ajánlhat.

(3) A választópolgár csak egy választókerületben fogadhat el egy kislistás vagy egy egyéni választókerületi és egy kompenzációs listás, továbbá egy fővárosi listás vagy megyei listás, továbbá egy polgármesteri, valamint egy főpolgármesteri jelölést.

(4)

26. § (1) Közös jelöltet, listát állító szervezetek egy jelölő szervezetnek minősülnek. Ha több párt, társadalmi vagy kisebbségi szervezet közösen állít jelöltet vagy listát, a továbbiakban - a választás szempontjából - egy jelölő szervezetnek számítanak.

(2)-(5)

27. § (1) Kislistás, illetve egyéni választókerületi képviselőjelölt az, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott. A megyei választókerületben listát állíthat az a jelölő szervezet, amely a választókerületben lévő települések választópolgárai legalább 0,3%-ának ajánlását összegyűjtötte.

(2) Polgármesterjelölt az, akit

a) a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak legalább 3%-a,

b) a 100 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak 2%-a, de legalább 300 választópolgár,

c) a 100 000-nél több lakosú település esetén a választópolgárok 1%-a, de legalább 2000 választópolgár

jelöltnek ajánlott.

(3) Főpolgármester-jelölt az, akit a főváros választópolgárainak 0,5%-a jelöltnek ajánlott.

(4) Az (1)-(3) bekezdés alkalmazása során választópolgár az, aki az adott választókerület névjegyzékében a kifüggesztés időpontjában szerepel.

28. §

29. § (1) A 10 000-nél több lakosú településen kompenzációs listát az a jelölő szervezet indíthat, amely az egyéni választókerületek legalább egynegyedében (3. melléklet) jelöltet állított. A jelöltek számába beszámítanak:

a) az adott jelölő szervezet által önállóan állított jelöltek;

b) a közös jelöltek közül az adott jelölő szervezetre eső jelölthányad, melyet közös jelöltenként, a jelöltet állító jelölő szervezetek arányában kell megállapítani. Nem keletkezik jelölthányad a közös lista állítását megalapozó közös jelöltek után.

(2) A fővárosi közgyűlés tagjainak megválasztásánál Budapesten listát az a jelölő szervezet indíthat, amely legalább hat fővárosi kerületben kompenzációs listát állított.

30. § (1) Azok a jelölő szervezetek, amelyek

a) az egyéni választókerületek legalább egynegyedében közös egyéni jelöltet állítottak, közös kompenzációs listát,

b) a fővárosban legalább hat fővárosi kerületben közös kompenzációs listát indítottak, fővárosi közös listát,

c) a megyei választókerületben legalább a 27. § (1) bekezdésében meghatározott közös ajánlást gyűjtöttek, megyei közös listát

indíthatnak.

(2)-(3)

(4) A listaindítás jogát nem érinti, ha a bejelentett egyéni választókerületi jelölt visszalépett.

(5)

VII. fejezet

A szavazás

31-41. §

VIII. fejezet

A választás rendszere és az eredmény megállapítása

Kislistás választás

42. § (1) A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken a képviselőket kislistán választják. Ha kevesebb jelölt indul, mint a 8. § alapján megválasztható képviselők száma, a választás nem tartható meg, és időközi választást kell kitűzni.

(2) A szavazólapon a választópolgár legfeljebb annyi jelöltre szavazhat, ahány tagja a képviselő-testületnek lehet.

(3)

(4) Képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma (8. §) szerint a legtöbb szavazatot kapták.

(5) Szavategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot.

(6) Ha a választáson az e törvényben meghatározottnál kevesebb képviselőt választanak meg, a be nem töltött képviselői helyekre időközi választást kell kiírni.

(7) Ha a kislista jelöltjét polgármesternek is megválasztották, a kislistáról törölni kell, és helyébe a legtöbb szavazatot elért jelölt lép.

(8)

Vegyes választási rendszer

43. § (1) A fővárosi kerületekben és a 10 000-nél több lakosú településen a képviselők egy részét egyéni választókerületekben választják, másik része kompenzációs listáról jut mandátumhoz.

(2) A választópolgárok az egyéni szavazólappal az egyéni választókerületi jelöltekre szavaznak.

44. § (1) Az egyéni választókerületekben az a jelölt lesz képviselő, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.

(2) Ha az egyéni választókerületben a választást azért nem lehetett megtartani, mert nem volt jelölt, továbbá, ha a legtöbb szavazatot két vagy több jelölt egyenlő számú szavazattal érte el, időközi választást kell kitűzni.

(3) Egy-egy kompenzációs lista a település egyéni választókerületeiből összesített töredékszavazatok arányában kap mandátumot. Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben a jelölő szervezet jelöltjére leadott olyan szavazat, amellyel nem szereztek mandátumot. Ha a közös jelöltek jelölő szervezeteinek nincs közös kompenzációs listája és a közös jelölt nem lett képviselő, akkor a töredékszavazatok a közös jelöltet állító jelölő szervezetek száma szerinti arányban oszlanak meg a jelölő szervezetek önálló listái között. A töredékszavazatok felosztásánál a kiszámított szavazathányad egész része kerül fel az önálló kompenzációs listára. Ha valamely érintett jelölő szervezetnek nincs önálló kompenzációs listája, akkor a töredékszavazat reá eső része elvész.

45. § (1) A lista - a (4) bekezdésben levő számítási mód alapján - a szavazatok arányában kap mandátumot.

(2) A kompenzációs listáról a jelöltek a bejelentés sorrendjében kapnak mandátumot. A kieső jelölt helyébe a sorrendben utána következő jelölt lép. Ha a lista jelöltjét polgármesternek vagy az egyéni választókerületben képviselőnek választották, a listáról törölni kell.

(3) Ha Budapesten a jelölt egy fővárosi kerületi listáról és egy fővárosi listáról egyaránt mandátumot kapna, úgy nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról törölni kell.

(4) A számítás módja:

a) Össze kell állítani egy táblázatot, amelyben minden lista neve alatt képezni kell egy

számoszlopot. A számoszlop első száma az adott lista szavazatainak száma elosztva 1,5-del, a következő számok a harmada, ötöde, hetede stb.

b) A táblázat segítségével lehet kiosztani a mandátumokat. Meg kell keresni a táblázatban előforduló legnagyobb számot, és amelyik lista számoszlopában találjuk meg azt, az a lista kap egy mandátumot. Ezt követően meg kell keresni a következő legnagyobb számot. Amelyik lista oszlopában találjuk, az a lista kap egy mandátumot. Ezt az eljárást kell folytatni mindaddig, míg kiosztásra kerül az összes mandátum. Ha a táblázatban előforduló legnagyobb szám keresésekor egyenlő legnagyobb számok vannak, akkor az a lista kap mandátumot, amelyik még addig nem szerzett mandátumot, illetőleg, amelyik kevesebb mandátumot kapott, végezetül, amelyik a listasorsolásnál kisebb sorszámot kapott.

(5) Ha egy kompenzációs lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő személyek száma, a mandátum betöltetlen marad.

IX. fejezet

A fővárosi közgyűlés tagjainak választása

46. § (1) Budapest főváros közgyűlésének 66 tagját (11. §) a választópolgárok közvetlenül, listákon választják.

(2) A fővárosi listák a 45. § (4) bekezdésében levő számítási mód alapján - a szavazatok arányában - kapnak mandátumot.

(3) A listáról a jelöltek a bejelentés sorrendjében kapnak mandátumot. A kieső jelölt helyére a sorrendben utána következő jelölt lép.

(4) Ha egy lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő jelöltek száma, a mandátum betöltetlen marad.

(5)

(6) Nem kap mandátumot az a lista, amelyre a leadott érvényes szavazatok száma nem haladta meg a fővárosi listákra leadott összes érvényes szavazatok számának 4%-át.

IX/A. fejezet

A megyei közgyűlés tagjainak választása

46/A. § (1) A megyei közgyűlés tagjait a választópolgárok - kivéve a megyei jogú város választópolgárait - közvetlenül, listán választják. A jelölő szervezet egy megyében két listát állíthat a megyei közgyűlési tagok választására: egyet a 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú települések számára, egyet a 10 000-nél több lakosú települések számára. Külön-külön szavazólap szolgál a 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken, valamint a 10 000-nél több lakosú településeken a megyei közgyűlés tagjainak választására. A megyei közgyűlés tagjainak számát a 4. melléklet tartalmazza.

(2) A listák - a 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken, illetőleg a 10 000-nél több lakosú településeken külön-külön számítva - a leadott szavazatok arányában, a 45. § (4) bekezdése szerint jutnak mandátumhoz.

(3) Nem jut mandátumhoz az a lista, amelyre leadott szavazatok száma nem haladta meg a választókerületben leadott összes érvényes szavazat több mint 4%-át. Ezt a határt külön-külön kell elérni az egyes választókerületek tekintetében.

(4) Ha a jelölt a listáról és a megyei jogú város képviselő-testülete tagjaként egyaránt mandátumot kapna, úgy nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Az el nem fogadott mandátumot törölni kell.

X. fejezet

A polgármester, főpolgármester választása

47. § (1) A polgármestert, a főpolgármestert a települések választópolgárai közvetlenül választják.

(2)

(3) Polgármesternek megválasztható minden magyar állampolgár, akinek választójoga van és nincs olyan tisztsége, ami a polgármesteri megbízással összeférhetetlen.

- (4) Polgármester, főpolgármester az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.
- (5) Ha a választást azért nem lehetett megtartani, mert nem volt jelölt, továbbá, ha a legtöbb szavazatot elért két vagy több jelölt egyenlő számú szavazatot kapott, időközi választást kell kitűzni.

XI. fejezet

A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok védelme

48-50/C. §

XII. fejezet

Jogorvoslat

51-52. §

XIII. fejezet

53. § (1) Ha az egyéni választókerület képviselőjének, illetőleg a polgármesternek a megbízatása megszűnik, továbbá a 42. § (1) és (6) bekezdésében, a 44. § (2) bekezdésében, valamint az 53. § (4)-(5) bekezdésében meghatározott esetben időközi választást kell kitűzni.

(2)

(3) Ha a települési kislistáról vagy a kisebbségi kislistáról megválasztott képviselő helye üresedik meg, helyére a legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Ha a megyei, a kompenzációs vagy a fővárosi listáról megválasztott képviselő kiesik, helyére az eredetileg bejelentett listáról a jelölő szervezet által bejelentett jelölt lép. Ha a jelölő szervezet a fenti határidőig nem jelenti be a jelöltet, a megüresedett helyre a listán soron következő jelölt lép. Ha a kislistán, illetőleg a listán nincs több jelölt, akkor időközi választást nem kell kiírni, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.

(4) Ha a kislistán megválasztott képviselők száma a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám alá csökken, akkor az üres helyekre időközi választást kell kitűzni.

(5) Ha az önkormányzati képviselő-testületet feloszlatták vagy feloszlott, időközi választást kell tartani.

XIV. fejezet

A választókerület területének megváltozása és annak hatása a képviselő jogállására

54. §

XV. fejezet

Értelmező és záró rendelkezések

54/A. § E törvény alkalmazásában

a) a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám: az e törvény szerint megválasztható képviselő-testületi tagok számának több mint ötven százaléka;

b)-c)

d) független jelölt: az a jelölt, akit nem jelölő szervezet, hanem meghatározott számú választópolgár állít;

e)-j)

k) jelölő szervezet: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet és kisebbségi szervezet;

l) képviselő: a települési önkormányzat képviselő-testületének tagja, a megyei közgyűlés tagja, a fővárosi közgyűlés tagja;

m)

n) kisebbségi szervezet: olyan társadalmi szervezet, amely - a bírósági bejegyzés szerint - nemzeti és etnikai kisebbséget képvisel;

o)

p)

r)-t)

u) polgármester: a település polgármestere, Budapest főpolgármestere;

v) település: a község, a város, a megyei jogú város, a fővárosi kerület;

w)-z)

x) választókerület: a megyei közgyűlés tagjai választásának tekintetében a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú települések együttesen, illetve a 10 000-nél több lakosú települések együttesen, a megyei jogú városok nélkül; a főpolgármester és a fővárosi közgyűlés tagjai választásának tekintetében a főváros; a polgármester választása, a 10 000-nél kevesebb lakosú település települési önkormányzati képviselőinek választása tekintetében a település; a 10 000-nél több lakosú település települési önkormányzati képviselőinek egyéni választókerületi választása tekintetében az e célra kialakított választókerület.

55. §

56. §

57. § E törvény mellékletei állapítják meg:

a)-b)

c) a listaindításhoz szükséges egyéni választókerületi jelöltek számát;

d) a megyei közgyűlésbe választható képviselők számát;

e)

f)

58. §

59. § (1)

(2) A települési és a helyi kisebbségi önkormányzat képviselő-testülete tagjainak számát a szavazás kifizése évének január 1-jei lakosság száma alapján kell meghatározni.

60-62. §

63. § (1) E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

(2)

64. § Ez a törvény, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénnyel együtt, a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő irányelvével összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 1994. december 19-i 94/80/EK irányelve az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.